

nummer 4, november 2011,

Wot's new

Kijk ook op onze [website](#) of in het [nieuwsbrievenarchief](#)

Mogelijkheden van ecosystemendiensten verkend

Natuur is aantrekkelijk om diverse maatschappelijke doelen te realiseren. Zo kan bijvoorbeeld in heuvelachtige gebieden waterretentie worden gerealiseerd door middel van een natuurlijk beekdal, in plaats van met stuwen, dijkverhoging of waterbekkens. Dan profiteren naast de natuur zelf ook landbouw en recreatie. Een ander voorbeeld is het inzetten van natuurlijke plaagbestrijding in de landbouw. Dat komt natuur, milieu, landbouw en landschap ten goede. Met het benoemen en waarderen van dit soort 'ecosysteemdiensten' – de baten die ecosystemen de mensheid bieden – worden mensen zich bewust van hun afhankelijkheid van de leefomgeving. Dat is een belangrijke conclusie uit het rapport Ecosysteemdiensten in Nederland: verkenning betekenis en perspectieven dat Dick Melman en Martijn van der Heide van Wageningen UR schreven in opdracht van Planbureau voor de Leefomgeving. [Lees meer](#)

[Terug naar boven](#) ▲

In deze editie

Mogelijkheden van ecosystemendiensten verkend
Mestoverschot wordt steeds groter
Natuur en recreatie gaan goed samen in Loonse en Drunense Duinen
Kiezen voor de Grevelingen
Natuur en economie zijn moeilijk te combineren in het Eems-Dollardgebied
Natuurakkoord maakt achteruitgang natuurkwaliteit reëel
Recent verschenen publicaties
Colofon

Mestoverschot wordt steeds groter

In 2010 hadden landbouwbedrijven meer moeite om hun mest af te zetten dan de jaren daarvoor. Voor ongeveer 6 tot 11 miljoen (van de ongeveer 180 miljoen kilo fosfaat geproduceerde mest) was in 2010 geen afzet. Het is te verwachten dat

ook in 2011 er een overschot is waardoor het fosfaatoverschot eind 2011 is opgelopen tot 12 à 22 miljoen kilo. Dat blijkt uit het rapport 'Synthese monitoring mestmarkt 2006-2010' dat de WOT Natuur & Milieu onderdeel van Wageningen UR in november 2011 heeft uitgebracht onder toezicht van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet. [Lees meer](#)

[Terug naar boven ▲](#)

Natuur en recreatie gaan goed samen in Loonse en Drunense Duinen

Het is bij het beheer van de Loonse en Drunense Duinen niet noodzakelijk om voor natuur of recreatie te kiezen. Dat komt omdat het gebied zo groot is en de natuurlijke processen weinig belemmeringen veroorzaken voor

recreatie. Bovendien is de recreatie zodanig te reguleren dat recreanten de natuur niet hoeven te verstoren. Dit blijkt uit de studie 'Natuur en recreatie in de Loonse en Drunense Duinen: het beste van twee werelden?' die de WOT Natuur en Milieu in opdracht van het Planbureau voor de Leefomgeving in het kader van de Natuurverkenning 2011 maakte. [Lees meer](#)

[Terug naar boven ▲](#)

Kiezen voor de Grevelingen

Er zijn keuzen te maken voor de ontwikkeling van de Grevelingen: gaan we naar een recreatiegebied, of gaan we er een gebied van maken dat tal van ecosystemendiensten levert? Of slaan we de weg in waar de overheden en

maatschappelijke organisaties nu voor kiezen, namelijk een compromis tussen diverse functies. Deze laatste optie houdt echter in dat noch de natuur, noch de recreatie zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit blijkt uit de studie Kiezen of Delen die de WOT Natuur en Milieu, onderdeel van Wageningen UR in opdracht van het Planbureau voor de Leefomgeving maakte voor de Natuurverkenning 2011. [Lees meer](#)

[Terug naar boven ▲](#)

Natuur en economie zijn moeilijk te combineren in het Eems-Dollardgebied

Het Eems-Dollardgebied is een belangrijk natuurgebied. Maar tegelijkertijd vraagt de economische ontwikkeling om voortdurende ingrepen in dit estuarium. Dat zet de natuurwaarden onder grote druk. Zou het mogelijk zijn om beide

functies beter op elkaar af te stemmen? Ja, dat kan, maar het vraagt wel concessies van beide kanten. Dat is een van de conclusies uit de studie 'Conflicterende of convergerende ambities in de Eems-Dollard?' die de WOt Natuur en Milieu in opdracht van het Planbureau voor de Leefomgeving in het kader van de Natuurverkenning 2011 maakte.

[Lees meer](#)

[Terug naar boven ▲](#)

Natuurakkoord maakt achteruitgang natuurkwaliteit reëel

De maatregelen uit het natuurakkoord tussen Rijk en provincies – in combinatie met de bezuinigingen op natuur – versoberen en vertragen de bescherming van planten, dieren en habitats. Dat maakt een versnelde verslechtering van natuurkwaliteit en leefomstandigheden voor planten- en diersoorten reëel, in plaats van het beoogde stoppen van de achteruitgang. [Lees meer](#)

[Terug naar boven ▲](#)

Recent verschenen publicaties

Melman, T.C.P. & C.M. van der Heide (2011). *Ecosysteemdiensten in Nederland; Verkenning betekenis en perspectieven van ecosysteemdiensten. Achtergrondrapport bij Natuurverkenning 2011, WOt-rapport 111*

Koeijer, T.J. de, M.W. Hoogeveen & H.H. Luesink (2011). *Synthese monitoring mestmarkt 2006-2010. WOt-rapport 116*

Corporaal, A., T. Denters, H.F. van Dobben, S.M. Hennekens, A. Klimkowska, W.A. Ozinga, J.H.J. Schaminée & R.A.M. Schrijver (2011). *Stenoeciteit van de Nederlandse flora. Een nieuwe parameter op grond van ecologische amplitudo's van de Nederlandse plantensoorten en toepassings-mogelijkheden, WOt-werkdocument 240*

Klimkowska, A., M.H.C. van Adrichem, J.A.M. Jansen & G.W.W. Wamelink (2011). *Bruikbaarheid van WNK-monitoringgegevens voor EC-rapportage voor Natura 2000-gebieden. Eerste fase. WOt-werkdocument 242*

Hoefnagel, E.W.J., F.C. Buisman, J.A.E. van Oostenbrugge & B.I. de Vos (2011). *Een duurzame toekomst voor de Nederlandse visserij. Toekomstscenario's 2040. WOt-werkdocument 246*

Buurma, J.S. & S.R.M. Janssens (2011). *Het koor van adviseurs verdient een dirigent. Over kennisverspreiding rond phytophthora in aardappelen. WOt-werkdocument 247*

Verburg, R.W., A.L. Gerritsen & W. Nieuwenhuizen (2011). *Natuur meekoppelen in ruimtelijke ontwikkeling: een analyse van sturingsstrategieën voor de Natuurverkenning. Achtergronddocument*

bij Natuurverkenning 2011. WOt-werkdocument 248

Kooten, T. van & C. Klok (2011). *The Mackinson-Daskalov North Sea EcoSpace model as a simulation tool for spatial planning scenarios. WOt-werkdocument 249*

Bruggen, C. van, C.M. Groenestein, B.J. de Haan, M.W. Hoogeveen, J.F.M. Huijsmans, S.M. van der Sluis & G.L. Velthof (2011). *Ammoniakemissie uit dierlijke mest en kunstmest 1990-2008. Berekeningen met het Nationaal Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA). WOt-werkdocument 250*

Bruggen, C. van, C.M. Groenestein, B.J. de Haan, M.W. Hoogeveen, J.F.M. Huijsmans, S.M. van der Sluis & G.L. Velthof (2011). *Ammoniakemissie uit dierlijke mest en kunstmest in 2009. Berekeningen met het Nationaal Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA). WOt-werkdocument 251*

Randen, Y. van, H.L.E. de Groot & L.A.E. Vullings (2011). *Monitor Agenda Vitaal Platteland vastgelegd. Ontwerp en implementatie van een generieke beleidsmonitor. WOt-werkdocument 252*

Agricola, H.J., R. Reijnen, J.A. Boone, M.A. Dolman, C.M. Goossen, S. de Vries, J. Roos-Klein Lankhorst, L.M.G. Groenmeijer & S.L. Deijl (2011). *Achtergronddocument Midterm meting Effectindicatoren Monitor Agenda Vitaal Platteland. WOt-werkdocument 253*

Buiteveld, J. S.J. Hiemstra & B. ten Brink (2011). *Modelling global agrobiodiversity. A fuzzy cognitive mapping approach. WOt-werkdocument 254*

Bannink, A. (2011) *Methane emissions from enteric fermentation in dairy cows, 1990-2008; Background document on the calculation method and uncertainty analysis for the Dutch National Inventory Report on Greenhouse Gas Emissions. WOt-werkdocument 265*

Wyngaert, I.J.J. van den, P.J. Kuikman, J.P. Lesschen, C.C. Verwer & H.H.J. Vreuls (2011). *LULUCF values under the Kyoto Protocol; Background document in preparation of the National Inventory Report 2011 (reporting year 2009). WOt-werkdocument 266*

Helming, J.F.M. & I.J. Terluin (2011). *Scenarios for a cap beyond 2013; implications for EU27 agriculture and the cap budget. WOt-werkdocument 267*

Dirkx, G.H.P. (2011) *Natuur en Recreatie in de Loonse en Drunense Duinen: het beste van twee werelden, WOt-paper 8*

Dirkx, G.H.P. & F.G. Wortelboer (2011) *Kiezen of delen in de Grevelingen, WOt-paper 9*

Dirkx, G.H.P., R.C.M. Arnouts & M. de Heer (2011) *Conflicterende of convergerende ambities in de Eems-Dollard?, WOt-paper 10*

[Terug naar boven ▲](#)

Colofon

WOT's new is een uitgave van de eenheid WOT Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen UR. Deze Nieuwsbrief bevat informatie over alle wettelijke onderzoekstaken natuur & milieu.

Redactie: Bram ten Cate en Dorien van der Zwaag, met tekstbijdragen van Geert van Duinhoven.

Contactgegevens

WOT Natuur & Milieu

Postbus 47, 6700 AA Wageningen

Tel. (0317) 48 54 71

E-mail: info.wnm@wur.nl

Internet: www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

[Terug naar boven ▲](#)

[Mail de redactie](#) om deze nieuwsbrief in de toekomst te ontvangen.

Mocht je in de toekomst geen nieuwsbrieven meer willen ontvangen, klik dan [hier](#) om dat aan ons door te geven.

---

powered by e-News
digital content distribution